BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 182 Joi 6 Iulie 1939
14 Pagini P 1111

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

SCHIMBURI OPORTUNE

Un grup de studenți români va face practică în întreprinderile economice din Polonia. Câteva luni de autoverificare a cunoștințelor posedate, în lumina stărilor din țara aliată și în cadrul aplicațiunei, indispensabil punerei în valoare a oricăror studii.

„Comisia pentru acordarea practicilor", care are însărcinarea de a aduce la îndeplinire dispozițiile regulamentului de organizare și de a coordona sforțările necesare pentru realizarea scopului urmărit, va înlesni și alcătuirea altor expediții culturale, mai puțin costisitoare și cu mult mai folositoare pentru interesele generale de cât epidemia misiunilor ce a bântuit prea multă vreme.

Fie din țările unde se duc studenții români, fie din acelea unde ei se vor duce în viitor, se vor îndrepta spre România grupuri de tineri studioși, cari vor putea să constate progresele realizate în direcțiunile ce-i vor interesa.

Insemnătatea și oportunitatea unor asemenea transfuzii spirituale și reciproce sunt ușor de înțeles.

Este un adevăr elementar că în măsura în care popoarele se cunosc mai bine, se înțeleg mai lesne; că, cu cât ce va promova mai vârtos ceeace le apropie pe deasupra hotarelor, cu atât acestea le vor despărți mai puțin.

Intr'o astfel de operă de interes universal și de ordin umanitar, de natură să liniștească omenirea prea de multă vreme chinuită în mod cronic și progresiv, tineretul de pretutindeni constitue un factor de primă importanță.

El fiind cel mai expus să facă jertfele sau să îndure urmările deslănțuirilor violente, pe el întemeindu-se în primul rând speranțele națiunilor, lui îi revin și dreptul și îndatorirea să se cunoască și să se înțeleagă atât de mult și atât de profund, încât să poată infiltra în conștiința lor predominarea tendințelor pacifice asupra celor contrare.

Nu este mult timp de când tineretul sportiv german, după ce a cunoscut țara noastră, a expus opiniei publice din patria sa impresiuni deduse din fapte și imprejurări calificate de el ca pe veci neuitate, ceeace denotă că există pretutindeni resurse bogate de apropiere dar că ele trebuesc căutate și valorificate.

Tineretul are această incomparabil de nobilă misiune.

Risipirea echivocului

Nimic nu e mai primejdios în politica internațională ca echivocul. El poate fi, la un moment dat, o cauză directă a unui conflict care altfel ar fi putut fi, poate, evitat. Și astăzi încă sunt mulți cercetători ai evenimentelor din 1914, cari pretind că războiul mondial ar fi putut fi evitat dacă s'ar fi știut care va fi atitudinea Marei Britanii.

Astăzi, când tensiunea internațională este atât de mare și când un conflict armat a intrat în domeniul posibilităților, orice echivoc, care ar putea da loc la o judecată greșită sau ar putea naște speranțe neintemeiate, ar agrava situația și ar precipita evenimentele.

Această considerație a determinat desigur, și la Londra și la Paris, declarațiile categorice ce s'au făcut în ultimele două zile de șefii celor două state și de conducătorii politicii lor externe.

Atât Regele Angliei, prin mesagiul adresat cu prilejul defilării voluntarilor serviciului național, cât și d. Lebrun, președintele Republicei franceze, cu prilejul banchetului ce i s'a oferit la Montpellier, au ținut să afirme hotărîrea țărilor lor de a continua toate sforțările pentru menținerea păcii, dar în același timp să precizeze că ele sunt tot atât de decise să apere această pace și să-și îndeplinească obligațiile internaționale ce și le-au luat.

In Anglia declarațiile Suveranului au fost precedate de memorandum-ul remis de d. Chamberlain la Berlin, de discursul d-lui Churchil și de recentul discurs al lordului Halifax care a spus fără reticențe că Marea Britanie nu se va da înapoi de la obligațiile ei și că nimeni nu trebue să-și facă iluzii în această privință, d. Chamberlain, primul ministru, a declarat Duminică cu prilejul discursului rostit la radio, următoarele:

„Suntem o națiune pacinică, dar să nu se înșele nimeni, gândind că nu suntem dispuși să aruncăm toată greutatea noastră în balanță, dacă s'ar ivi nevoia pentru a rezista agresiunii dirijată fie contra noastră, fie contra acelora a căror independență am garantat-o".

Acelaș limbaj ferm și limpede e întrebuințat și la Paris, tot în dorința de a se înlătura orice echivoc. Declarațiile președintelui Republicei au fost precedate de acelea făcute de d. Daladier săptămâna trecută, iar Duminică, cu prilejul întrevederei dintre d. Bonnet și Welczeck, ambasadorul Germaniei la Paris, ministrul de externe al Franței a făcut cunoscut, hotărît și în termeni precișI modul de a vedea al Franței.

D. Welczeck a lipsit din Paris șase săptămâni. Inapoiat la Paris în aceste vremuri de tensiune internațională, d-sa s'a dus imediat să viziteze pe d. Bonnet pentru a comunica ministrului de externe al Franței punctul de vedere german cu privire la situația internațională de azi.

Această întrevedere corespundea de altfel prevederilor declarației franco-germane semnată la 6 Decembrie 1938.

Intr'adevăr, această declarație la paragraful 3 spune următoarele:

„Ambele guverne sunt hotărîte, sub rezerva raporturilor lor speciale cu terțe puteri, să rămână în contact asupra tuturor chestiunilor ce interesează amândouă țările și să se consulte mutual în cazul când evoluția ulterioară a acestor chestiuni ar risca să ducă la dificultăți internaționale".

In conformitate deci cu prevederile acestei declarații, d. Bonnet luând act de comunicarea ce i-a făcut-o d. Welczeck cu privire la modul de a vedea al d-lui Hitler asupra problemei Danzig-ului, a făcut cunoscut la rândul său, ambasadorului Germaniei, modul de a vedea și hotărîrea Franței asupra aceleiași probleme.

Hotărîrea, identică cu acea a Angliei, este „de a nu admite nici-o încercare de a se modifica în mod unilateral statutul Danzigului și nici o atingere adusă statu quo-ului în răsăritul Europei".

Această comunicare oficială apare, în mod evident, ca o încheere a unei serii de avertismente publice franco-britanice pentru înlăturarea oricărui echivoc și clarificarea situației prin precizarea pozițiilor și deci prin fixarea răspunderilor.

S'a afirmat de nenumărate ori, mai ales din partea adversarilor politicii geneveze, că marea greșală a statelor occidentale a fost că n'au voit să țină seama de realități.

O asemenea învinuire nu mai este posibilă acum: Franța și Anglia, risipind orice echivoc cu privire la atitudinea lor, urmăresc tocmai o politică de realități și vor s'o reamintească — după cum spune ziarul „Le Temps" — și acelora cari, acum, sunt „prea înclinați a o pierde din vedere".

Danzig, centrul preocupărilor internaționale

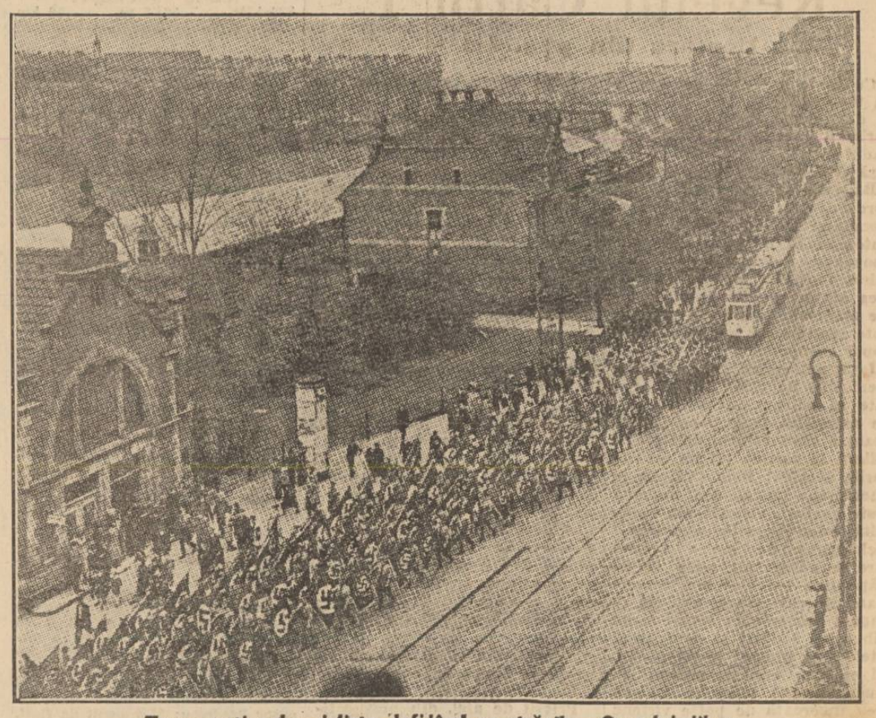

Trupe național-socialiste defilând pe străzile Orașului liber

SCRISORI DIN BERLIN

Situația politică

de OTTO VON HEYDEBRECK

Berlin, Iunie

Aici a început să se vorbească de vacanțele de vară politice, dar o astfel de interpretare se poate da, numai în anumite condițiuni. Vacanța poate avea valoare numai în ce privește lipsa de știri și de evenimente mari. Dar în ultimii 6 ani cercurile politice de aci au fost altfel obișnuite. Tocmai vara a fost întotdeauna plină nu numai de încordări politice, ci a stat în continuu sub semnul unei activități, care emana din politica berlineză.

Nu trebue însă să ne încredem în aparența că activitatea din săptămâna aceasta a trecut de partea puterilor din Vest. E înșelător fără îndoială, căci lupta tărâgănătoare, pe care pare s'o ducă în prezent politica externă germană, se datorește tocmai acestui mod de a lupta, care dă atmosferei de aici acel, așa zis, caracter neliniștitor. Nu lipsesc însă unii — și cei mai mulți sunt germani — cari arată această opinie a „liniștei înainte de furtună", drept un mijloc intenționat, spre a influența asupra partenerului, și sincer spus, să influențeze asupra adversarului și să-i toceasă nervii. In cazul Cehoslovaciei această metodă — se spune fără înconjur — s'a dovedit eficace și în cazul acesta pentru ce dinamismul n'ar fi încă odată mijlocul potrivit

(Continuare in pag. 2-a)

„Notarul anonim" și românii

Teză maghiară răsturnată de un catolic

de R. SEIȘANU

Cu prilejul vizitei ce au făcut-o zilele trecute în orașele franceze Lille și Roubaix, contele Khuen-Hedervary, ministrul Ungariei la Paris și numeroase personalități maghiare, presa franceză regională s'a ocupat de relațiunile franco-ungare.

Cel mai răspândit ziar catolic din Nordul Franței, „La Croix du Nord", a publicat și el, în numărul cu data de 25 Iunie a. c., un articol semnat de abatele Antoine Uhl „duhovnicul ungurilor din Nordul Franței" (?!).

In articolul său, misionarul catolic se ocupă de relațiunile culturale și prietenești dintre Franța și Ungaria, — relațiuni care ar fi fost, din evul mediu și până în zilele noastre, din ce în ce mai strânse și cordiale...

Bine înțeles, că intervenția armatei austro-ungare împotriva Franței și a aliaților săi, în războiul mondial, nefiind un argument istoric concludent în favoarea acelor străvechi și tradiționale relațiuni dintre cele două țări, autorul articolului din „La Croix du Nord" a ignorat-o, după cum a ignorat și alte fapte opuse tezei sale.

El pomenește însă de Notarul anonim, faimosul cronicar maghiar din evul mediu, care a fost elevul Universității din Paris și a ajuns apoi notar regesc în Ungaria, în timpul domniei unuia din regii numiți Bela, — căci nu s'a stabilit încă în serviciul cui a fost.

Despre acest cronicar atât de mult discutat și care a fost elevul Universității din Paris, abatele Antoine Uhl scrie:

„Intemeetorul științei istorice ungare, marele Notar Anonim *(Anonymus), în urma studiilor ce le-a făcut la Paris, a rezumat în prețioasa sa lucrare și a păstrat posterității, povestirea evenimentelor cele mai importante ale cuceririi ungare și a stabilirii ungurilor în patria lor actuală".*

Această justă și binemeritată calificare a Notarului anonim și a operei sale istorice, în ansamblul ei, trebue s'o reținem.

Mai întâi, ea e în opoziție cu opiniile formulate de majoritatea istoricilor maghiari moderni, cari au contestat însăși calitatea de istoric serios și obiectiv a faimosului „Anonymus" și al doilea, ea răstoarnă teza maghiară revizionistă, după care românii din Transilvania și-ar fi făcut apariția în această țară, după invazia maghiarilor în Panonia.

Căci, iată ce spune de faimosul notar anonim, contele Apponyi, fostul președinte al delegației maghiare la conferința păcii din Paris, în nota VIII (anexa 4):

„Anonymus, istoriograful anonim al regelui Bela este unicul cronicar din evul mediu, care găsește pe români în secolul al IX-lea, la sosirea ungurilor în țara lor actuală, în fosta Dacia.

Dar, istoria critică a demonstrat, că este cu neputință a recunoaște lucrarea lui Anonymus ca izvor autentic al istoriei cuceririi

(Continuare in pag. 2-a)

FILME

Vagonul este întesat. La curbe, privilegiații de pe bănci sunt călcați de cei agățați de plafon.

— Pardon !

— E ușor de zis, dar cine îmi plătește pantofii cumpărați ieri ?

— Cui nu-i place, să ia automobil ! intervine cineva.

— Dacă te amesteci unde nu-ți fierbe oala, îți fac bolangerie la nas ! îl apostrofează cel care își mângâe îndurerat vârful piciorului.

— Cine n'are bilet ? strigă conductorul, strecurându-se cu greutate. Domnul ?

— Am corespondență.

— Dați-mi-l, ca să-l perforez.

Mâna dreaptă lasă lațul din tavan în seama celeilalte, ca să scotocească buzunarele. Văzând că nu-l găsește și înundat de nădușeală, călătorul ridică din nou dreapta și se perchiziționează cu stânga. Desperat, implorâ pe vecin:

— Tine dumneata de cureaua de sus, ca să-l caut cu amândouă mâinile !

Isi întoarce buzunarele pe dos, până când hârtiuța motolită consimte să scoată capul la lumină.

Mai încolo, un om din alte vremuri oferă locul său unei tinere elegante și parfumate.

— Mersi ! Eu nu stau nici odată, ca să nu-mi șifonez toaletele.

— De ce te-ai suit în tramvai, dacă știai că ai copil nărăvas. care țipă de ne asurzește ? este apostrofată o țigancă jerpelită și amărâtă.

— Ce să-i fac, dacă nu vrea să tacă ? E mic și el, că n'are decât nouă luni !

— Poate că îi e foame, zice o bătrânică înduioșată. Dă-i să sugă.

Țiganca se execută, dar dănciucul refuză cu gesturi nervoase.

Speriată de privirea celui scandalizat, ea amenință pe micul rebel:

— Suge mă, că dacă nu vrei, acu o dau lui domnu !

Don José

Intrevederea

lordul Halifax-contele Raczynski

Londra, 3 (Rador). — Contele Raczynski, ambasadorul Poloniei, a făcut Luni după amiază o vizită la Foreign Office lordului Halifax.

In cercurile diplomatice se crede că întrevederea a purtat asupra activității național-socialiste din ultima vreme dela Danzig.

Este probabil că Marți ambasadorul Poloniei va pleca spre Varșovia, unde va conferi cu guvernul său asupra situației.

Banca Danzigului

suspendă transferul imprumuturilor streine

Danzig, 3 (Rador). — Banca Danzigului anunță că a hotărît să suspende, până la noul ordine, transferul în legătură cu serviciul de dobânzi și de amortizare al împrumuturilor străine la Danzig.

D. von Papen

nu se duce la Moscova

O DESMINȚIRE GERMANA

Berlin, 3 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

La Berlin se desmint svonurile, cari circulă de două zile, cu privire la trimiterea d-lui von Papen, ambasadorul Reichului la Ankara, la Moscova, într'o misiune specială.

In cercurile competente se adaugă că negocierile economice germano-sovietice se vor desfășura în cadrul acorduri-lor în vigoare.

Putere de rezistență și de asimilare

de N. BATZARIA

Un articol al meu, apărut mai acum câteva zile și în care relevam afirmația fantastică din sursă bulgărească, privitoare la numărul bulgarilor cari trăesc între granițele actuale ale României, mi-a atras răspunsul unui intelectual bulgar. E un răspuns care dovedește încă odată cum preocupări de politică șovină îi face pe oameni să piardă simțul realității și orice noțiune de obiectivitate.

In acelaș timp, întâmpinarea corespondentului meu ocazional este un prilej de a stabili unele adevăruri, a căror cunoaștere, pe lângă deosebita lor valoare istorică, mai au darul de a contribui la întărirea sentimentelor de optimism în viitorul țării și al neamului nostru românesc. Aceste adevăruri privesc politica de asimilare a românilor.

Se crede, în genere, că atunci când prin împrejurări istorice și geografie două popoare de origină etnică diferită sunt puse să trăiască alături, poporul cu o cultură superioară asimilează, cu trecerea de timp, pe poporul rămas în stare mai inapoiată. Realitatea însă nu prea confirmă această afirmație, fâcând din ea o regulă. Cercetarea acestui interesant proces social și național duce la altfel de concluzii și constatări și anume că, indiferent de gradul lor de cultură și de situația de stăpâni sau de supuși ce ocupă în stat, sunt popoare a căror putere de asimilare este mult mai desvoltate decât este cazul cu popoarele vecine sau conlocuitoare.

In privința aceasta, popoarele neolatine, de o pildă, sunt mult mai tenace și au o putere de asimilare mult mai desvoltată decât germanii și slavii. Ca dovadă, să luăm mai întâi două țări din America de Nord: Canada și Statele Unite.

In Canada, nu se cunoaște nici un caz de asimilare oarecum importantă a elementului francez în massa elementului majoritar, adică a poporului de origină și limbă engleză. Și se știe că numărul coloniștilor francezi în Canada n'a depășit numărul de câteva zeci de mii de suflete. Astăzi sunt acolo trei milioane de francezi, pe cari nu-i amenință nici de departe primejdia de desnaționalizare.

In Statele Unite însă, au emigrat peste zece milioane de germani. Dintre aceștia prea puțini mai vorbesc limba germană și păstrează amintirea originei germane.

Un alt exemplu dintr'un stat din Europa. Precum se știe, elvețienii de limbă germană sunt mai numeroși decât elvețienii de limbă franceză. Totuși se observă următorul fenomen: pe când familiile de elvețieni germani, cari se stabilesc în cantoanele Elveției franceze, se desnaționalizează după prima generație, familiile de elvețieni francezi stabiliți în cantoanele germane își păstrează dealungul generațiilor atât limba, cât și naționalitatea. Tot așa cum își păstrează limba și naționalitatea elvețienii italieni și „urmașii" — aceștia din urmă puțini la număr și înglobați într'un canton german.

Sub raportul tenacității și pu-

(Continuare in pag. 2-a)

Recitind memoriile Regelui Carol I

de AL. GREGORIAN

Au trecut șaizeci de ani dela cucerirea independenții Regatului României și șaptezeci și trei dela urcarea principelui Carol pe tronul Principatelor Unite. Abia o viață de om — și totuși ce mare ciclu istoric s'a împlinit ! In acest răstimp țara a cunoscut schimbări adânci, totale. Din primitivitatea aceea patriarhală în care o lăsase cinstiții hospodari ce-și preumblau huzurul și giubelele dumnealor în caleștile de pe podul Mogoșoaei și pe la Copou, a răsărit un Stat nou, neatârnat, mare și destul de puternic. In locul cătunelor și târgușoarelor izinite s'au ivit orașe înstărite, centre industriale și vaduri comerciale frumoase. Peste mirișt ile care hurducăiau diligențele vremii s'au așternut drumuri și aleargă trenul și automobilul epocii. Păduri și porturi, care erau doar un fel de schele de scânduri, au crescut mari și altele au luat ființă. Plotoanele de pedestrași și de husari călări sunt astăzi zeci de divizii înzestrate modern. In scaunul hospodarului care trebuia să meargă până atunci la Serai ca să se umilească ținând dârlogii sirepilor la încălecatul atotputernicilor sultani, e Rege autocefal care-și trimite soli și negociază liber cu oricare stat european, și sunt, însfârșit, mii și mii de atâtea alte lucruri și stări, care s'au prefăcut în aceste nici trei sferturi de veac, încât abia de le mai putem ține șartul.

Au fost desigur și neînțelegeri dureroase, intrigi și lupte și greșeli în omeneasca frământare a înaintașilor noștri de epocă.

(Continuare in pagina 2-a)

Deschiderea cursurilor de engleză la Sinaia

Profesorii și elevii cursului de limba engleză, după ședința inaugurală *(Darea de seamă în corpul ziarului).*

Cum va fi viitorul războiu

Berlin, 3 (Rador). — „In viitorul războiu, cu greu se vor putea înapoia diplomații în țările lor, iar moartea, aruncată din cer, nu va cruța nici femeile, nici copiii", — scrie în revista Geopolitik, Albrecht Hausshoffer, fratele generalului Haussnofer, care editează această revistă și care trece drept unul ce face parte din anturajul d-lui Hitler.

„In timpul războiului mondial — scrie mai departe autorul articolului — mai erau încă în vigoare unele din regulele cavalerești ale Europei de odinioară și în virtutea lor prizonierii n'au fost masacrați, iar diplomații s'au putut întoarce acasă teferi. Dar, când oamenii nu mai pot să se înțeleagă asupra bazelor normale ale vieții, asupra conceptelor de libertate și de justiție, când nu sunt recunoscute alte obligații decât acelea ce decurg din raporturile de forțe, totul este schimbat: Dela tratamentul răniților și prizonierilor în timp de războiu, până la aprecierea tratatelor diplomatice".

Avertismentele franco-britanice

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Paris, 3 Iulie. — Seria de avertismente date de guvernele din Londra și Paris cu privire la intervenția imediată a Franței și Angliei alături de Polonia în cazul când s'ar încerca o lovitură la Danzig, pare să fi avut oarecare efect. Intr'adevăr, după informațiile din izvor bun, comunicările oficiale franco-britanice au risipit orice posibilitate de echivoc și au făcut să se știe la Berlin că o modificare unilaterală a statutului actual al Danzigului ar provoca un conflict european. Această precizare pare să fi făcut impresiune.

Atât la Paris cât și la Londra, după cum rezultă din știrile sosite astăseară din capitala Angliei, se crede că hotărîrea Berlinului în chestia Danzigului a fost amânată deocamdată.

Situația este totuși privită ca foarte serioasă și se așteaptă informațiuni complimentare dela Berlin. Cu atât mai mult se consideră situația ca serioasă cu cât presa germană continuă atacurile violente contra Angliei și nu s'a schimbat nimic în măsurile de ordin militar luate la Danzig.

Pe de altă parte, ultimele știri sosite din Londra, anunță că negocierile cu Rusia Sovietică s'ar desfășura în condițiuni care îngăduie speranță într'o apropiată înțelegere.

RENÉ SAIVE

Accidente de circulație...

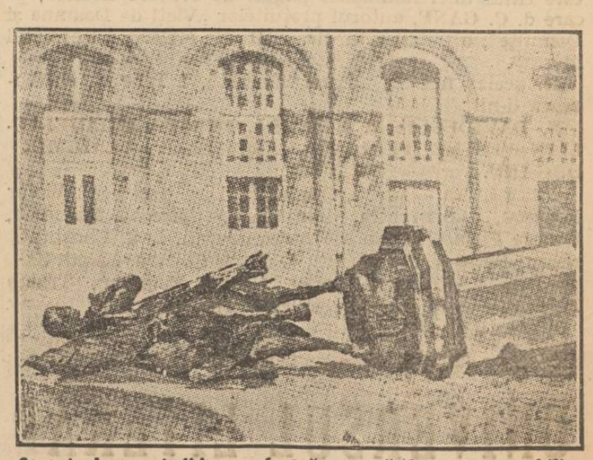

Statuia Jeanne-i d'Arc, a fost răsturnată de un automobilist neîndemânatec